מיינע פערציק יאָר לעבן

— און —

:: צוואַנציק יאָר רבנות ::

פון הרב אשר זילבערשטיין

פינף־און־צוואַנציקסטער קאַפּיטל

אויף וואָס האָבן חסידים באַראַרפט בויען באַזונדערע קלויזן? אויב זיי האָבן זיך געמוזט אָפּטיילן פון מתנגדים, אָבער וואָס האָבן זיי זיך געדאַרפט שפּאַלטן צווישן זיך? פאַר וואָס האָבן זיי ניט געקאָנט דאַוונען אין איין קלויז? וואָס איז דאָ אַזוינס? "מיין רבי," "דיין רבי," — עס איז דאָך איין און די זעלבע אידייע — חסידות. היינט פאַר וואָס ניט אינאיינעם?

— אַזאַ גלייכגילטיקע, קאַלטבלוטיקע פראַגע, קאָן נאָר פרעגן אַ דרויסנ־דיקער, אַ מתנגד, אָדער דער וואָס איז אפילו קיין מתנגד אויך ניט, — פאַר אים איז דאָ עפּעס אַ באַגריף, — חסידות, מיט עפּעס אַ צאָל מענשן, — חסידים, און ער וואָלט נעמען אומדערבאַרעמדיק, אָן אַ שום מיטלייד און וואָלט צונויפגע־קוועטשט אַלע חסידים אין איין "חסידות" אַריין און אין איין קלויז אַריין און וואָלט זיי נאָך דערביי, לערעריש מעשה מוכיח, — מיטגענעבן אַ פּאָר שטראָף־רייד: "אָט אַזוי, ווי דען? נאָר צעטיילן זיך?! איינינעם זייט!" — און וואָלט דערביי געפילט, אַז ער האָט דאָ אָפּגעטאָן אַ זאַך, וואָס שענער און בעסער קאָן שוין ניט זיין, נאָר אַ קליינינקייט! גענומען פון צעראַבלטקייט און געמאַכט אחדות, — עפּעס אַ קליינינקייט אחדות! — די פראַגע איז אָבער, פונקט ווי מיר זאָלן פרעגן — און אַ סך פרעגן דאָס שוין — אויף וואָס באַזונדערע פאַמיליע? איין־איינציקע מעשלאַכע פאַמיליע! — זיי מיינען אויך, אַז זיי טוען דאָ דאָס בעסטע וואָס מענשן קאָנען טאָן, צונויפפּרעסן אַלע פאַמיליעס אין איין פאַמיליע. — דאָס נעמט זיך פּסיכאָלאָגיש פון אונגער פאַרדאַמען מחלוקת וואָס בריינגט צו צעשפּאַלטונג און פאַרגעטערן שלום וואָס בראַנגט צו איינינקייט און ממילא באַטראַכטן מיר יעדער אידייע וואָס נעמט פון חלקים און מאַכט אין גאַנצעס. — ווי אַ הויכע נאָבעלע אידייע. עס איז אָבער אַן אומזין און אַן אכזריות צוזאַמענ־נעמען דאָס וואָס דאַרף זיין פאַנאַנדערגענומען, פונקט ווי עס איז, — פאַנאַנ־דערגעטען דאָס וואָס דאַרף זיין צוזאַמענגענומען.

— מיר זיינען אונזיווערסאַל און דאָך פּרימיטיוו, מיר הויבן זיך אויף אויף אַ הויף פון גרויס־פאַטריאָטיזם, אימפּעריאַליזם, און אינטערנאַציאָנאַליזם און לאָזן זיך באַלד אַראָפּ און פליען געשווינד, ווי די טויבן, צוריק אין אונדערע נעס־טען, וואו מיר געפינען אונזער תיקון, — יענע הויכע אידייען זיינען ניט נאַטירלאַך, מיר דייען זיך אהין מיט געקינצלטן התלהבות, מיט נעמאַכטן ענטוזיאַזם און פאַלשער ליבע און קומען צוריק צו אונזער איינגער פאַמיליע, אונזער ליבע צו וועלכער איז געהייליקט פון דער בריאה, און מיר דאַרפן אַ שטוב, אַ פאַמיליע איז איינגאַרטיק, אַ פאַמיליע איז אינטים, אַ פאַמיליע האָט סודות מיט קאַפּריזן מיט טראַגעדיעס מיט קאָמעדיעס, מיט איינענעם נחת מיט איינענע צרות אָן מען דאַרף ניט האָבן קיין פּרעמדן.

אויב דעם חסידות איז באַשערט געווען אין זיין סאַמע אָנהויב זיך שפּאַל־טען אויף רבי'שאַפטן מיט שיטות מיט "דרכים", האָט איר שוין ניט געקאָנט קו־מען אין הונדערט יאָר אַרום מיט קשיות אמאי מ'איז צעשפּאָלטן, דאַן איז שוין געווען פאַרפאַלן, און ניט איר און ניט זיי, האָבן שוין דערצו ניט געקאָנט העל־פען, דאַן איז דאָס שוין געוואָרן חסידישע משפחות, חסידישע פאַמיליעס, מיט אַ פאַרשיידענעם אַרט דיינקען, מיט אַ פאַרשיידנאַרטיקן פאַרשטייען די וועלט און דעם חסידות, מיט ספּעציפיש אויסגעאַרבעטע מעלות און חסרונות, מיט לאָקאַלע מנהגים און אויפפירונגען: די האָבן באַנוצט בײַם דאַוונען מיט אַן די — כח. די האָבן ליב געהאַט לערנען אַן די, — שמועסן, און די פאַרבריינגען, די האָבן אין זיך אויסגעאַרבעט שפּלות און די, — שטאַרקייט, די האָבן ליב געהאַט נאָכזאָגן מאַמרים און די, — דערציילן מופתים. — דאָס הייסט שוין פאַמיליעס. און אַלס אַזעלכע האָט יעדע חסידישע גרופּע זיך געגוויטיקט אין אַן איינגן ווינקעלע — אַ קלויז, וואו זיי זאָלן זיך צעקנעפּלען און צעבענדלען און זיך פילן אין דער היים. — ווער וויל דאָס קומען פון רבי'ן, פון אַזאַ ווייטער נסיעה און דערציילן אַ מופת וואָס "בעיני ראיתי" און ביי דער זייט זאָל שטיין אַ פרעמדער חסיד און זיך טראַכטן: — "מיינע שונאים און דיינע שונאים זאָלן אַזוי לעבן ווי די מעשה איז אמת, כאָטש דו זאָגסט "בעיני ראיתי", ווער וויל דאָס קומען פון דאָרט אַ נאָך־שבועות און חסידים זאָלן אָנפאַלן אויף אים: — געווען אַ סך אידן אויף יום־טוב? און ער זאָל זאָגן: "עפּעס העכער פון פערטהאַלבן טויזנט און אַ פרעמדער חסיד זאָל זיך אוועקגיין צו זיינע צאַצים און זיך אַ זאָג טאָן: — ער וויל ניט אַנדערש ווי פאַנאַנדערגענומען, פונקט ווי עס איז, — פאַנאַנ־דערגעטען דאָס וואָס דאַרף זיין צוזאַמענגענומען.

— מיר זיינען אונזיווערסאַל און דאָך פּרימיטיוו, מיר הויבן זיך אויף אויף אַ הויף פון גרויס־פאַטריאָטיזם, אימפּעריאַליזם, און אינטערנאַציאָנאַליזם און לאָזן זיך באַלד אַראָפּ און פליען געשווינד, ווי די טויבן, צוריק אין אונדערע נעס־טען, וואו מיר געפינען אונזער תיקון, — יענע הויכע אידייען זיינען ניט נאַטירלאַך, מיר דייען זיך אהין מיט געקינצלטן התלהבות, מיט נעמאַכטן ענטוזיאַזם און פאַלשער ליבע און קומען צוריק צו אונזער איינגער פאַמיליע, אונזער ליבע צו וועלכער איז געהייליקט פון דער בריאה, און מיר דאַרפן אַ שטוב, אַ פאַמיליע איז איינגאַרטיק, אַ פאַמיליע איז אינטים, אַ פאַמיליע האָט סודות מיט קאַפּריזן מיט טראַגעדיעס מיט קאָמעדיעס, מיט איינענע נחת מיט איינענע צרות אָן מען דאַרף ניט האָבן קיין פרעמדן.

אויב דעם חסידות איז באַשערט געווען אין זיין סאַמע אָנהויב זיך שפּאַל־טען אויף רבי'שאַפטן מיט שיטות מיט "דרכים", האָט איר שוין ניט געקאָנט קו־מען אין הונדערט יאָר אַרום מיט קשיות אמאי מ'איז צעשפּאָלטן, דאַן איז שוין געווען פאַרפאַלן, און ניט איר און ניט זיי, האָבן שוין דערצו ניט געקאָנט העל־פען, דאַן איז דאָס שוין געוואָרן חסידישע משפחות, חסידישע פאַמיליעס, מיט אַ פאַרשיידענעם אַרט דיינקען, מיט אַ פאַרשיידנאַרטיקן פאַרשטייען די וועלט און דעם חסידות, מיט ספּעציפיש אויסגעאַרבעטע מעלות און חסרונות, מיט לאָקאַלע מנהגים און אויפפירונגען: די האָבן באַנוצט בײַם דאַוונען מיט אַן די — כח. די האָבן ליב געהאַט לערנען אַן די, — שמועסן, און די פאַרבריינגען, די האָבן אין זיך אויסגעאַרבעט שפּלות און די, — שטאַרקייט, די האָבן ליב געהאַט נאָכזאָגן מאַמרים און די, — דערציילן מופתים. — דאָס הייסט שוין פאַמיליעס. און אַלס אַזעלכע האָט יעדע חסידישע גרופּע זיך געגוויטיקט אין אַן איינגן ווינקעלע — אַ קלויז, וואו זיי זאָלן זיך צעקנעפּלען און צעבענדלען און זיך פילן אין דער היים. — ווער וויל דאָס קומען פון רבי'ן, פון אַזאַ ווייטער נסיעה און דערציילן אַ מופת וואָס "בעיני ראיתי" און ביי דער זייט זאָל שטיין אַ פרעמדער חסיד און זיך טראַכטן: — "מיינע שונאים און דיינע שונאים זאָלן אַזוי לעבן ווי די מעשה איז אמת, כאָטש דו זאָגסט "בעיני ראיתי", ווער וויל דאָס קומען פון דאָרט אַ נאָך־שבועות און חסידים זאָלן אָנפאַלן אויף אים: — געווען אַ סך אידן אויף יום־טוב? און ער זאָל זאָגן: "עפּעס העכער פון פערטהאַלבן טויזנט און אַ פרעמדער חסיד זאָל זיך אוועקגיין צו זיינע צאַצים און זיך אַ זאָג טאָן: — ער וויל ניט אַנדערש ווי פאַנאַנדערגענומען, פונקט ווי עס איז, — פאַנאַנ־דערגעטען דאָס וואָס דאַרף זיין צוזאַמענגענומען.

— מיר זיינען אונזיווערסאַל און דאָך פּרימיטיוו, מיר הויבן זיך אויף אויף אַ הויף פון גרויס־פאַטריאָטיזם, אימפּעריאַליזם, און אינטערנאַציאָנאַליזם און לאָזן זיך באַלד אַראָפּ און פליען געשווינד, ווי די טויבן, צוריק אין אונדערע נעס־טען, וואו מיר געפינען אונזער תיקון, — יענע הויכע אידייען זיינען ניט נאַטירלאַך, מיר דייען זיך אהין מיט געקינצלטן התלהבות, מיט נעמאַכטן ענטוזיאַזם און פאַלשער ליבע און קומען צוריק צו אונזער איינגער פאַמיליע, אונזער ליבע צו וועלכער איז געהייליקט פון דער בריאה, און מיר דאַרפן אַ שטוב, אַ פאַמיליע איז איינגאַרטיק, אַ פאַמיליע איז אינטים, אַ פאַמיליע האָט סודות מיט קאַפּריזן מיט טראַגעדיעס מיט קאָמעדיעס, מיט איינענע נחת מיט איינענע צרות אָן מען דאַרף ניט האָבן קיין פרעמדן.

אויב דעם חסידות איז באַשערט געווען אין זיין סאַמע אָנהויב זיך שפּאַל־טען אויף רבי'שאַפטן מיט שיטות מיט "דרכים", האָט איר שוין ניט געקאָנט קו־מען אין הונדערט יאָר אַרום מיט קשיות אמאי מ'איז צעשפּאָלטן, דאַן איז שוין געווען פאַרפאַלן, און ניט איר און ניט זיי, האָבן שוין דערצו ניט געקאָנט העל־פען, דאַן איז דאָס שוין געוואָרן חסידישע משפחות, חסידישע פאַמיליעס, מיט אַ פאַרשיידענעם אַרט דיינקען, מיט אַ פאַרשיידנאַרטיקן פאַרשטייען די וועלט און דעם חסידות, מיט ספּעציפיש אויסגעאַרבעטע מעלות און חסרונות, מיט לאָקאַלע מנהגים און אויפפירונגען: די האָבן באַנוצט בײַם דאַוונען מיט אַן די — כח. די האָבן ליב געהאַט לערנען אַן די, — שמועסן, און די פאַרבריינגען, די האָבן אין זיך אויסגעאַרבעט שפּלות און די, — שטאַרקייט, די האָבן ליב געהאַט נאָכזאָגן מאַמרים און די, — דערציילן מופתים. — דאָס הייסט שוין פאַמיליעס. און אַלס אַזעלכע האָט יעדע חסידישע גרופּע זיך געגוויטיקט אין אַן איינגן ווינקעלע — אַ קלויז, וואו זיי זאָלן זיך צעקנעפּלען און צעבענדלען און זיך פילן אין דער היים. — ווער וויל דאָס קומען פון רבי'ן, פון אַזאַ ווייטער נסיעה און דערציילן אַ מופת וואָס "בעיני ראיתי" און ביי דער זייט זאָל שטיין אַ פרעמדער חסיד און זיך טראַכטן: — "מיינע שונאים און דיינע שונאים זאָלן אַזוי לעבן ווי די מעשה איז אמת, כאָטש דו זאָגסט "בעיני ראיתי", ווער וויל דאָס קומען פון דאָרט אַ נאָך־שבועות און חסידים זאָלן אָנפאַלן אויף אים: — געווען אַ סך אידן אויף יום־טוב? און ער זאָל זאָגן: "עפּעס העכער פון פערטהאַלבן טויזנט און אַ פרעמדער חסיד זאָל זיך אוועקגיין צו זיינע צאַצים און זיך אַ זאָג טאָן: — ער וויל ניט אַנדערש ווי פאַנאַנדערגענומען, פונקט ווי עס איז, — פאַנאַנ־דערגעטען דאָס וואָס דאַרף זיין צוזאַמענגענומען.

— מיר זיינען אונזיווערסאַל און דאָך פּרימיטיוו, מיר הויבן זיך אויף אויף אַ הויף פון גרויס־פאַטריאָטיזם, אימפּעריאַליזם, און אינטערנאַציאָנאַליזם און לאָזן זיך באַלד אַראָפּ און פליען געשווינד, ווי די טויבן, צוריק אין אונדערע נעס־טען, וואו מיר געפינען אונזער תיקון, — יענע הויכע אידייען זיינען ניט נאַטירלאַך, מיר דייען זיך אהין מיט געקינצלטן התלהבות, מיט נעמאַכטן ענטוזיאַזם און פאַלשער ליבע און קומען צוריק צו אונזער איינגער פאַמיליע, אונזער ליבע צו וועלכער איז געהייליקט פון דער בריאה, און מיר דאַרפן אַ שטוב, אַ פאַמיליע איז איינגאַרטיק, אַ פאַמיליע איז אינטים, אַ פאַמיליע האָט סודות מיט קאַפּריזן מיט טראַגעדיעס מיט קאָמעדיעס, מיט איינענע נחת מיט איינענע צרות אָן מען דאַרף ניט האָבן קיין פרעמדן.

די קלויז פלעגט שטענדיק האַלטן אין איין אַרויסבאַגלייטן חסידים צום רבי'ן, — אים געבן די שענסטע עלייה דעם שבת דערפריער און אים מיטנעבן "קוויטלאַך" מיט געלט צום רבי'ן, זיך געזעגענען מיט אים ביי אַ ביסל בראַנפן און אים באַגלייטן ביז אונטערן שטאָט, און דאַן אויפנעמען חסידים פונ'ם רבי'ן — אים געבן דעם גרויסן "ברוך הבא" מיט שמייכלענדיקע, פריינטלאַכע שלום־עליכס'ס, מיט אַ "וואָס מאַכסטו", "וואָס מאַכט דער רבי", "געווען אַן עולם"? "עפּעס געווען אַ סך רבנים"? "גבירים"? "נעווען אַ טיפע תורה"? "אַ נייעס ניגון"? "עפּעס אַ מאַרש"? — און אַזוי פלעגט מען באַלד איבערנעמען דעם ניגון מיט'ן מאַרש און אַזוי פלעגט מען יעדער מאָל זיך צעשמועסן ביי אַ ביסל בראַנפן, — אגב, שמועסן, וואָס זיינען געווען מחיה נפשות צו הערן, שמועסן וואָס זיינען געווען פול מיט תורה און מיט חכמה, מיט הדרכה און מיט מוסר־השכל, מיט התלהבות און מיט חיות, מיט טרייסט און מיט האָפענונג, — איך געדייַנק זיי נאָך די שמועסן, איך קלינגען מיר נאָך אין די אויערן, זיי לינן מיר נאָך אין טעם, זיי זיינען נאָך איינגעבאַקן ביי מיר אין האַרצן, זיי זיינען נאָך היינט מיינע בעסטע זכרונות, די בעסטע שעה'ן פון מיין לעבן, זיי זיינען נאָך איצט דער בוימל צו מיינע וואונדן און דער באַלזאַם צו מיינע שמערצן, זיי זיי־נען נאָך היינט די גוטע מלאכים אויף מיין וועג, וואָס היטן "מיינע קני פון בויגן און מיינע פיס פון שטרויכלען."

— און איינער פלעג זיך דאַן אַ זינג טאָן דעם נייעם ניגון און דאָס איז געגנג געווען, אַז עס זאָל אַלעמען געבן אַ טראָג אויף אַן עס זאָל אַוועקגיין אַ געטאַנ־צעריי אויף אַ האַלבער שעה, מיט טאַפּעניש, מיט אַ קלאַפּעניש. — אָבער ווער קאָן אונז זאָגן אַ דעה? ס'איז אונזער קלויז!

און אויב חסידים גלוסט זיך אַמאָל אַ שפּאַס טאָן, אַ רעד טאָן פון יענעם רבי'ן, פון יענעם רב און פון יענע חסידים, — זאָל מען זיך דאַרפן יעדער מאָל אַרומקוקן צי עס שטייט ניט אימעצער און דערנאָכדעם ערשט דאַרפן רײדן שטו־לערהייט, אַז די וועגנטס אויערן זאָלן ניט הערן? צי גאָרניט רײדן אין קלויז קיין ליצנות? גיין דינגען ערגעץ אַן אָרט אויף רײדן ליצנות? — חסידים האָבן גע־מוזט אַ שפּאַס טאָן, דערצו איז אומעטום געווען אַ חסידישער ליץ, — איך גע־דייַנק אים נאָך דעם ליץ פון מיין קלויז, אַ קליינער, אַן אויסגעדאַרטער אַרימער מלמד, וואָס איז קיינמאָל אומעטיק ניט געווען, פלעגט לצ'ן פון דער גאַנצער וועלט און פון זיינע אייגענע צרות, אפילו פון זיין אייגענעם טרויער, איז געווען אַ איד פון לערנען און אַן עראַלאַכער איד, אָבער פלעגט קיינמאָל ניט זיין ערנסט אָדער מרה־שחורה'דיק און אפילו צו כל נדרי, ווען דער עולם איז געווען אַזוי אָנ־געצויגן, פלעגט ער דאַן אויך זאָגן אַ ווערטל און מאַכן אַזוינע גרימאַסן, אַז מ'האָט געמוזט לאַכן. — איז וואָס טוט מען מיט אים? אים פאַרמאַכן דאָס מויל? אָדער אים לאָזן זיין שטענדיק אין דער סכנה, פון כאַפּ פעטש פון יענע חסי־דים? — חסידים האָבן געמוזט האָבן אַן איינענע קלויז אויף דאַוונען, אויף לערנען, אויף פאַרבריינגען אַן אויף שפּאַסן, אויף צעפאַסן אַלע זייערע פעקלאַך און אַרויסליינען זייער גאַנצן חסידישן באַנאַזש.

(פאָרטזעצונג — קומענדן דינסטאָג)

די פּרעזידענטן פון קאַנאַדער הדסה באַטאָנט די וויכטיקייט פון דער קומענדער הדסה קאָנווענשאָן

"די קאָמיטעט וועלכע האָבן די אויפ־זיכט אויף אַלע פאַרבאַרייטונגען פאַר דער קומענדיקער הדסה קאָנווענשאָן פאַר־לירן קיין שום צייט ניט צוגרייטנדיק אַלע נויטיקע דעטאַלן" — האָט געזאָגט מרס. א. י. פרימאַן, ווען זי איז לעצטנס גע־ווען אין מאָנטרעאַל אין די אינטערעסן פון דער קומענדער קאָנווענשאָן וואָס דאַרף פאָרקומען אין אַטאַוואַ זונטאָג און מאָנטאָג, סעפּטעמבער דעם 7טן און 8טן.

"דער ענטוזיאַזם וואָס האָט אַרויסגע־רופן די קומענדע קאָנווענשאָן איז צו זע־ען פון דעם וואָס פיל הדסה פרויען האָבן פאַרלאָזן זייערע זומער היימען און זיי זיינען צוריק געקומען אין שטאָט אַנטייל צו נעמען אין אַלע פאַרבאַרייטונגען. די קאָנווענשאָן קאָמיטעט אונטער דער אַנ־פירונג פון מרס. דזש. קיזעל באַריכטן דאָס זיי האָבן דערהאַלטן פיל פאַרשלע־גע און רעזאָלוציעס פון די וויישטסטע ווינקלען פון קאַנאַדע. ספּעציעלע פאַר־וואַמונגען זיינען פאָרגעקומען אין די לעצטע פאָר וואָכן ביי וועלכע דעלעגאַטן זיינען דערוויילט געוואָרן צו רעפּרעזענ־טירן די פאַרשיידענע טשעפּטערס.

איבער דריי יאָר זיינען פאַראיבער זינט די הדסה האָט געהאַט איר לעצטע קאָנווענשאָן אין וויניפּעג, דערקלערט מרס. פרימאַן, און דערביבער זיינען דער־שינען פאַר דער צייט פיל פּראָבלעמען אין באַצוג צו דער אַרבעט פאַר דער קאַ־נאַדער הדסה פאַר אַרץ־ישראל, וועלכע דאַרפן גרונטלאַך דיסקוטירט ווערן.

קאַנאַדער הדסה'ס ביישטייערן אין אַ גרויסער מאַס, און אין איינציקע פעלע שטיצן זיי איינגענאָמען די פאַלגנדע אינ־סטיטוציעס ווי די היים פאַר קראַנקע אין מוצא, דעם קינדער אינסטיטוט אין ירושלים און די אַגריקולטור שולע אין נחלל. עס וועט זיין די אויפגאַבע פון דער קאָנווענשאָן צו באַשטימען דעם בודזשעט פאַר די דאָזיקע אינסטיטוציעס אום צו פאַרטיילן די אַרבעט צווישן די פאַרשיי־דענע טשעפּטערס אין קאַנאַדע. באַריכטן וועלן אָפּגעגעבן ווערן וועגן דער אַרבעט פאַרן נאַציאָנאַל פאַנד אין קאַנאַדע, ווייל די הדסה גיבט זיך אָפּ מערסטן טייל מיט דער דאָזיקער וויכטיקער אַרבעט. עס וועט אויך אויפגענומען ווערן די פראַ־גע פון צו אָרגאַניזירן אַ לעקטשור ביור־אָ. מיר גלויבן דאָס דעלעגאַטן וועלן בענעפּיטירן פון די קאָנסטרוקטיווע פאַר־שלעגע, וועלכע זיי וועלן קאָנען אויסנו־צען פאַר זייערע טשאַפּטערס. עס ווערט אַז די אַקטיוויטעטן פון אַלע טשאַפּ־טערס זאָלן פאַרשטאַרקט ווערן אַלס רע־זולטאַט פון דער קאָנווענשאָן. זונטאָג דעם 7טן סעפּטעמבער וועט פאַרקומען די רעגיסטראַציע פון דעלעגאַטן אין שאַטאָר־לאָרעיע, אַטאַוואַ, ווי אויך אַ באַנקעט לכבוד די דעלעגאַטן ביי וועלכע רבי זלאַטניק, עקזעקוטיוו דירעקטאָר פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין קאַ־נאַדע, וועט האַלטן אַ פאַרטראַג. נאָך דר־נער וועט פאַרקומען אַ גאָרטן פאַרטי אין מיטש־לייק די זומער היים פון מרס. פרי־מאַן.

מאָנטאָג פרי, סעפּטעמבער 8טן, וועט מרס. דזש. קיזעל, טשערמאַן פון דער קאָנווענשאָן קאָמיטע, אָפיציעל עפענען די קאָנווענשאָן, דאַן וועט מעיאָר פ. ה. פלאַנט, פון אַטאַוואַ, באַגריסן די דעלע־גאַטן. מרס. פרימאַן וועט דאַן געבן איר באַריכט און וועט באַשטימען די פאָלגנד־ע קאָמיסיעס: קרעדענשל, נאַמיניישאָן, רעזאָלושאָן און קאָנסטיטושאָן. עס וועלן אויך באַגריסן די קאָנווענשאָן, מר. א. י. פרימאַן, פּרעזידענט פון דער ציוניסטי־שער אָרגאַניזאַציע און מרס. י. א. ווילי־סאָן, פּרעזידענטן פון דעם נאַציאָנאַלן קאָנסיל פון פרויען אין קאַנאַדע.

הענרי מ. טאַרי, פּרעזידענט פון די נאַציאָנאַלן ליג פאַראיין אין קאַנאַדע, וועט האַלטן אַ רעדע ביי דער צווייטער סעסיע, מאָנטאָג נאָכמיטאָג. רבי נתן קאַלין פון אַטאַוואַ, וועט פאַרשטעלן דעם נאַסט מרס. ר. סיינגער, ערן סעקרעטאַרן, וועט באַריכטן וועגן די אויפטאָוואַנגען פאַר דעם משך פון די לעצטע דריי יאָר. באַ־ריכטן וועלן אויך פאָרגעלעגט ווערן ביי די פאָלגנדע וויצע־פּרעזידענטס מרס א. קאָהן און מרס. ל. פּיטש וועגן מזרח קאַ־נאַדע; מרס. ד. דונקלמאַן און מרס. א. סיליק פון סענטראַל דיוויזיאָן; מרס. מ. ריידי און מרס. ה. י. ווייַלדער פון מערב קאַנאַדע. מרס. ה. קייטש ערן טרע־זשורער וועט פאָרלעזן דעם פינאַנציעלן באַריכט. עס וועלן אויך פאָרקומען וואָלן פון באַאַמטע פאַר'ן קומענדיקן יאָר.

מעלדונג פון איד. אימיגראַנטן הילפס פאַראיין וועגן דעם נייעם אימיגראַציע געזעץ

דאָס ווייטערדיקע איז דער נייער "אַר־דער אין קאַנסיל" באַקאַנט אונטער דעם נומער פּי. סי. 1957, דאַטירט דעם 14טן אוגוסט, 1930:

"זיין עקסעלענץ, דער נאָווערנאָר דזשענעראַל אין קאַנסיל, אויף דער רע־קאָמענדאַציע פון אימיגראַציע און קאָ־לאָניזאַציע מיניסטער, פאַראָרדערט דאָס פאָלגנדע:

1) די פאַראַנראַפן 2, 3, 7 און 8 פון די רעגולאַציעס אַרויסגעגעבן דורך דעם אָרדער אין קאַנסיל פּי. סי. 183 פונם 31טן יאַנוואַר 1923, אַמענדירט דורך פּי. סי. 642 פונם 11טן אַפּריל 1923 און פּי. סי. 534 פונם 8טן אַפּריל 1926 — ווערן דערמיט אָפּגעשאַפט.

2) אין הסכם מיט קאַפּיטל 38 און פאַראַנראַף 93 פונם אימיגרייישאָן עקט פון 1927טן יאָר, וועט די רעגולייישאָן פּי. סי. 183 פונם 31טן יאַנוואַר 1923 מיט די צוגאַבן אַז אים ווי אויבן גע־זאָגט, נאָך וויטער אַמענדירט דורך צו־געבן צו אים דעם פאָלגנדן פאַראַנראַף:

"(9) . . . האָט אַ בריוו וועלכער דער־לויבט אַריינצוקומען (אַ פערמיט) דאַטירט פאַר דעם 14טן אוגוסט 1930.

מיט טדעם תנאי, אַז אַלע די פערמיטן אַרויסגעגעבן אַריבער פינף מאָנאַטן פאַר דעם 14טן אוגוסט 1930, זאָלן זיין און זיינען דערמיט אַנולירט".

אויבער מיר גייען צו פאַרטייטשן די פונקטן 1 און 2 פון דעם דאָזיקן נייעם געזעץ, ווילן מיר צײַן, צו אַלעם ערשטן, די אויפמערקזאַמקייט אויף דעם אַמענ־דירטן פונקט נומער 9. דער דאָזיקער פונקט מאַכט אומעגלעך צו פאַרלײַנ־גערן אַ פערמיט אַרויסגעגעבן פאַר דעם 14טן מאַרט 1930 (ד. ה. אַריבער פינף מאָנאַטן פאַר דעם 14טן אוגוסט 1930). אַלזאָ, די אַלע פערזאָנען וועלכע האָבן אויעלכע פערמיטן, קאָנען קיין קאַנאַדע ניט אַריינקומען.

דער נייער אַמענדמענט זאָגט גאָרניט וועגן די פערמיטן וועלכע זיינען אַרויס־געגעבן געוואָרן נאָך דעם 14טן מאַרט און פאַר דעם 14טן אוגוסט 1930. אַלנפאַלס, ווערן די קרובים וועלכע האָבן געקראָגן פערמיטן פאַר זייערע נאָענטע אין משך פון דער דאָזיקער צייט, נע־בעטן צו טעלעגראַפירן זייערע קרובים אַז זיי זאָלן קומען וואָס שנעלער, איי־דער דער פערמיט גייט אויס זיין צייט. איצט גייען מיר אַריבער צו פאַרטייטשן די פונקטן 2, 3, 7 און 8 פון אימיגראַציע געזעץ פּי. סי. 183 וועלכע ווערן אָפּגע־שאַפן אין הסכם מיט דעם נייעם געזעץ:

דער פונקט 2 רעדט וועגן פאַרם אַר־בעטער וועלכער קומט קיין קאַנאַדע צו טאָן פאַרם־אַרבעט און ער האָט אַ פאַר־זיכערונג אויף אַרבעט;

פונקט 3 רעדט וועגן דינסטן;

פונקט 7 רעדט וועגן פּרעזאָנען וועגן מעט אַרבעטס־פּאַך איז, לויט דער מיי־נונג פון דעם אימיגראַציע מיניסטער נוי־מיק אין קאַנאַדע. צו דעם פונקט וויל; מיר באַמערקן, אַז אַ דאַנק דעם פונקט פון געזעץ, האָט דער מיניסטער אַרויסגעגעבן די באַקאַנטע פּעציעלע פערמיטן מיט די ענדערונגען פון מעמבערס אָף פאַר לאַמענט.

פונקט 8 רעדט וועגן די עלטערן, אומ־פאַרהייראַטע קינדער אַריבער 18 יאָר, אומפאַרהייראַטע שוועסטער פון פּרעזאָ־נען וועלכע זיינען לענאַל אַריינגעקומען קיין קאַנאַדע, וועלכע וואוינען דאָ הי און זיינען מרוצה און אומשטאַנד אויס־צו האַלטן דעם געפאָדערטן קרוב.

די דאָזיקע פונקטן ווערן אָפּגעשאַפט און עס בלייבן בלויז איבער די פונקטן:

1) אַ פאַרמער וועלכער האָט געגעבן געלט אויף איינאַרדענען זיך אין פאַר־מערי.

4) די פרוי און קינדער יונגער פון 18 יאָר פון קאַנאַדער איינוואוינער; און די פונקטן 5 און 6 רעדן וועגן אַמערי־קאַנער און נאַרדיקס.

***

דער אידישער אימיגראַנטן הילפס פאַראיין, איבערגעבנדיק דאָ גאַנץ געגוי די אַלע איינצלהייטן פון דעם אַלטן און דעם נייעם געזעץ, דריקט אויס די האָ־פענונג אַז דער דאָזיקער אַמענדעמענט וועלכער האָט אַריינגעבראַכט אַזוי פיל עג מת נפש אין פילע אידישע היימען, איז בלויז צייטווייליק און וועט בקרוב אָפּ־געשאַפט ווערן.

מיר פאַרזיכערן די אידן אַיבער גאַנץ קאַנאַדע אַז דער אידישער אימיגראַנטן הילפס פאַראיין האַלט אַ וואַכעדיק אויג אויף דער נייַ געשאַפענער סיטואַציע און וועט פאַרטיידיקן די אינטערעסן און יו־שר'דיקע פאָרלאַנגען פון די קאַנאַדער אידן מיט דער זעלבער איבערגעבנהייט און אויפריכטיקייט ווי זי האָט עס גע־טאָן ביז איצט.

ארב. רינג — פרייהייטס טעמפּל שול

קינדער

אין שול, מיטל־שול, פּראַסע־מינאַר און אין קינדערגאַרטן

קאָנען

רעגיסטרירט ווערן

זונטאָג, 31טן אוגוסט
פון 10 אינדערפרי ביז 1

מאָנטאָג, 1טן סעפּטעמבער
פון 10 אינדערפרי ביז 1 און
פון 8 אָוונט ביז 10

(אַלע קינדער פון שול מוזן פון דאָס נײַ רעגיסטרירט ווערן)

די שול געפינט זיך אויפן ווינקל פון סאַלטער און פּריטשאַרד

בלויז 2 טעג נעכליכן

צו

רעגיסטרירן קינדער

אין דער

י. ל. פּרץ־שול

און קינדער־גאַרטן

418 אַבערדין עווע.

זונטאָג
דעם 31־טן
אַוגוסט

פון 10 פרי ביז 1 נ. מ.

און

מאָנטאָג, סעפּטעמבער 1

פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 8.30 אָוונט

פּלאַץ אין די קלאַסן באַשריינגט

ביי דער שול עקזיסטירט פינף גרייד "פּאַבליק סקול"

אַ קלאַס פאַר יעדן קינד לויט זיין עלטער און ידיעות

רעגיסטראַציע

פון תלמידים

אין דער

נאַציאָנאַל העבראַיִשער שול

תלמידים פון פאַרשיידענעם עלטער ווערן רעגיסטרירט אַלע טאָג אין שול.

אַ ספּעציעלער קלאַס פאַר אָנפאַנ־גער פון 6 יאָר אַלט ווערט אָרגאַניזירט.

דער העכערער קלאַס פון די בעסערע תלמידים ווערט פאַרשטאַרקט, רע־אָרגאַניזירט און פאַרצווייגט.

אַ וויכטיקע ענדערונג קומט פאַר אינ'ם פּראָגראַם פון דער שול בנוגע די מעטאָדן און אונטערריכט, סיי אין אידיש און סיי אין העבראַיִשע.

די שול שטייט אין פאַרבינדונג מיט אַ גוט באַוואוסט אין מערב קאַנאַ־דע פּראָגראַם און פּרעזענטלאַכקייט, וועלכער וועט דאַרפן אויבערנעמען מיילווייז די פאַרוואַלטונג און דעם אונטערריכט פון די העכערע קלאַסן.

שיקט אייערע קינדער אין דער נאַ־ציאָנאַל העבראַיִשער שול. די פאַרגאַנגענהייט פון דער שול דערט פאַר זיך אַליין.

שול פאַרוואַלטונג

קורס'ס אוצרות וואָלטן ניט געקלעקט

קלמן: — הער וואָס דער "עי, יעקב" שרייבט, זלמן: אין דער צייט פון אַלעק־סאַנדער מוקדון האָבן די עניפּטער דער־לאַנגט אַ פּראָצעס אויף די אידן, זיי זאָלן אָפּגעבן צוריק דאָס געלט און זילבער וואָס זיי האָבן געליען ביי די עניפּטישע בעלי־בתים איידער זיי זיינען אַרויס פון מצ־רים. וואָס האָבן געטאָן די אידן? זיי האָבן געזאָגט: — איר זייט גאַנץ גע־רעכט, אָבער איר צאָלט אונז אָפּ צוערשט די געהאַלט וואָס איר זייט אונז שולדיק פאַר'ן אַרבעטן ביי אייך 210 יאָר אומ־זיסט.

זלמן: — די אידן האָבן אַ ריכטיקע טענה, נאָר איך וואָלט געהאַט צו די עניפּטער נאָך אַ גרעסערע טענה ווי דער "עין יעקב".

קלמן: — וואָס, למשל, וואָלט דיין טענה געווען?

—גזלנים, וואָס איר זייט, וואָלט איך געזאָגט צו די עניפּטער, — ניט אונז אָפּ צוערשט וואָס אונז אידן קאָסט מאַכן פסח אַלע יאָר די נאַנצע צייט זינט מיר זיינען אַרויס פון מצרים!

פּראָגראַם פון דער אידישער פאָלקס־שול

צו דער דערעפענונג, סעפּטעמבער 2טן

עלעמענטאַר שול

קלאַס א.

אידיש: שרייבן און לייענען; שפּראַכאיבונגען און געשפּרעכן וועגן חיות, כלים, הויז און שול; קינדער־לידער, שפּילן און מעשה'לאַך.

העברייאיש: לייענען און שרייבן, שפּראַכאיבונגען, גע־שפּרעכן וועגן חיות, כלים, שול און אַרומיקע געגנשטאַנדן, שפּילן, קינדער־לידער און מעשה'לאַך. (העברייאיש הויבט מען אָן